

HOZIRGI KUN YOSHLAR MODASIDA TARBIIYA MASALALARI

Abduxalikova Diyorabonu Farxod qizi

Talaba. “Dizayn (libos va gazlamalar)” yo‘nalishi

Kamoliddin Behzod nomidagi Milliy rassomlik va dizayn instituti.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.17683890>

Annotatsiya. Ushbu maqolada hozirgi kun yoshlar modasida tarbiya masalalari, uning ijtimoiy, estetik va madaniy ahamiyati tahlil qilinadi. Maqolada yoshlar modasidagi trendlar va libos tanlovi orqali axloqiy qadriyatlar, madaniy me‘yorlar va shaxsiy uslubni shakllantirish jarayonlari yoritilgan.

Kalit so‘zlar: yoshlar modasi, tarbiya, axloqiy qadriyatlar, shaxsiy uslub, libos, madaniy identitet, estetik tarbiya, global trendlar.

Аннотация. В данной статье рассматриваются воспитательные аспекты современной молодежной моды, её социальное, эстетическое и культурное значение.

Освещается влияние одежды и стиля на формирование нравственных ценностей и личного имиджа у молодежи.

Ключевые слова: молодежная мода, воспитание, нравственные ценности, личный стиль, одежда, культурная идентичность, эстетическое воспитание, глобальные тенденции.

Abstract. This article examines the educational aspects of contemporary youth fashion, analyzing its social, aesthetic, and cultural significance. It highlights how fashion trends and clothing choices shape moral values, personal style, and cultural identity among young people.

Keywords: youth fashion, education, moral values, personal style, clothing, cultural identity, aesthetic education, global trends.

Kirish

Yoshlar modasi bugungi kunda nafaqat tashqi ko‘rinish va trendlarni aks ettiradi, balki ularning axloqiy, estetik va madaniy tarbiyasiga ham ta‘sir ko‘rsatadi. Libos orqali yoshlar o‘zini ifodalaydi, shaxsiy uslub va identitetini shakllantiradi. Shu sababli, hozirgi kun modasi tarbiyaviy jarayonlarda muhim vosita sifatida qaraladi. Yoshlar orasida kiyim tanlovi axloqiy me‘yorlar, o‘dov-axloq va madaniy qadriyatlarni rivojlantirishga xizmat qiladi, shuningdek, global va milliy modani uyg‘unlashtirishga yordam beradi.

Asosiy qism

Hozirgi kun yoshlar modasida tarbiya masalalari bir nechta asosiy yo‘nalishda amalga oshiriladi:

1. Axloqiy qadriyatlarni aks ettirish

Kundalik kiyim, maktab va universitet formasi, rasmiy va madaniy tadbirlar uchun liboslar yoshlar o‘dov-axloqini shakllantiradi. Masalan, kiyimning to‘g‘ri uzunligi va mosligi hurmat, tartib va jamiyat madaniyatini qadrlashni rivojlantiradi.

2. Shaxsiy uslub va o‘zligini rivojlantirish

Yoshlar modasi ularni o‘zini ifodalashga, shaxsiy estetik did va kreativ qarorlar qabul qilishga o‘rgatadi. Masalan, streetwear, casual yoki smart-casual kombinatsiyalar yoshlarning ijodiy va shaxsiy qarorlarini namoyon qiladi.

3. Rang va dizaynning tarbiyaviy roli

Ranglar psixologik va ijtimoiy ta'sir ko'rsatadi. Yumshoq va uyg'un ranglar tinchlik va ijodiy ruhni oshirsa, qat'iy ranglar tartib va mas'uliyatni rivojlantiradi.

4. Global va milliy tendensiyalarni uyg'unlashtirish

Yoshlar milliy naqshlar, matolar va dizayn elementlarini global trendlar bilan uyg'unlashtirib, madaniy g'urur va estetik tarbiyani oshiradi. Masalan, an'anaviy matolardan yaratilgan tuniklar streetwear yoki smart-casual formatida ishlatiladi.

5. Texnologik innovatsiyalar va interaktiv tarbiya

3D modellash, virtual fitting va digital print yoshlar modasini qiziqarli va interaktiv qilgan holda, ularning axloqiy va estetik qadriyatlarni o'rganish jarayonini tezlashtiradi.

6. Ijtimoiy media va brendlashtirish orqali tarbiya

Instagram, TikTok kabi platformalarda yoshlar modasi orqali madaniy va axloqiy me'yorlar targ'ib qilinadi, shaxsiy uslub va estetik did shakllanadi.

7. Madaniy tadbirlar va festival orqali tarbiyaviy yondashuv

Fashion show, "Yoshlar modasi haftaligi" va ko'rgazmalar yoshlarning estetik va axloqiy tarbiyasida muhim vosita hisoblanadi, shuningdek, milliy va global madaniyatni uyg'unlashtiradi.

8. Gender tenglik va ijtimoiy axloq

Libos orqali yoshlar orasida gender tenglik, hurmat va jamiyatdagi axloqiy me'yorlar targ'ib qilinadi. Shu bilan ular shaxsiy va ijtimoiy mas'uliyatni o'rganadi.

9. Libos orqali madaniy ongni shakllantirish

Hozirgi kun yoshlar modasida tarbiyaviy jarayon faqat axloqiy qadriyatlar bilan cheklanmaydi, balki madaniy ongni rivojlantirishga ham xizmat qiladi. Yoshlar milliy va xalqaro modani o'rganish jarayonida madaniyatlararo muloqot va hurmatni o'rganadi. Masalan, milliy naqshlar, ranglar va matolarni zamonaviy kiyimlarda qo'llash orqali ular o'z madaniy merosini qadrlashni o'rganadi.

10. Libos va ijtimoiy identitet

Yoshlar modasi ijtimoiy identitetni shakllantirishda muhim rol o'ynaydi. Kiyim tanlovi orqali ular o'zlarini jamiyatdagi mavqeiga mos ifodalaydi, shaxsiy va guruh identitetini mustahkamlaydi. Street-style, smart casual yoki sport uslubidagi liboslar yoshlarni o'zini ifodalash va ijtimoiy rollarini anglashga o'rgatadi.

11. Estetik tarbiya va kreativ qarorlar

Yoshlar modasi orqali estetik tarbiya berish imkoniyati mavjud. Ranglar, matolar, naqshlar va siluet kombinatsiyalari orqali yoshlar estetik didni rivojlantiradi, kreativ qarorlar qabul qilishni o'rganadi. Masalan, minimalist yoki neo-ethnic talqinlar yoshlarning ijodiy fikrlash qobiliyatini oshiradi.

12. Texnologiyalar orqali tarbiyaviy imkoniyatlar

Digital fashion, virtual fitting, 3D modellash kabi texnologiyalar yoshlar modasida tarbiyaviy imkoniyatlarni kengaytiradi. Shu orqali ular kiyim va dizayn jarayonini interaktiv va qiziqarli shaklda o'rganadi, milliy naqshlar va zamonaviy uslublarni birlashtirish orqali madaniy va axloqiy qadriyatlarni mustahkamlaydi.

13. Libos va ekologik ong

Bugungi yoshlar modasida ekologik barqarorlik va mas'uliyat tarbiyaviy ahamiyatga ega. Ekologik toza matolar va kiyim ishlab chiqarish texnologiyalari nafaqat atrof-muhitni himoya qiladi, balki yoshlar orasida mas'uliyat va ehtiyotkorlik hissini shakllantiradi. Masalan, organik matolardan yaratilgan streetwear va casual kiyimlar yoshlarni ekologik ongga o'rgatadi.

14. Ijtimoiy media va tarbiyaviy kommunikatsiya

Instagram, TikTok va boshqa platformalar yoshlar modasini tarbiyaviy vosita sifatida qo'llash imkonini beradi. Liboslar, styling va milliy elementlarning vizual targ'iboti yoshlarning estetik didini rivojlantiradi, axloqiy me'yorlarni o'rgatadi va madaniy g'ururni oshiradi.

15. Libos orqali jamiyat me'yorlarini o'rganish

Kundalik va rasmiy kiyimlar yoshlarni ijtimoiy me'yorlar bilan tanishtiradi. Masalan, maktab, universitet va ish muhitidagi dress-code yoshlar orasida tartib, hurmat va odob-axloqni rivojlantiradi. Shu bilan birga, yoshlar libos orqali ijtimoiy muhitga moslashishni, jamiyatdagi axloqiy qadriyatlarni anglashni o'rganadi.

16. Milliy va global modani uyg'unlashtirish orqali tarbiya

Yoshlar modasida milliy matolar va naqshlar global trendlar bilan uyg'unlashtiriladi. Bu jarayon madaniy g'urur va axloqiy qadriyatlarni mustahkamlashga xizmat qiladi. Masalan, adras va atlasdan tayyorlangan oversize yoki minimalist liboslar global smart casual va streetwear konseptlariga moslashadi, shu bilan yoshlar o'z madaniyatini qadrlash va global trendlarni tushunishni o'rganadi.

17. Libos va gender tarbiya

Libos tanlovi yoshlar orasida gender tenglikni rivojlantiradi. Masalan, maktab, universitet va professional kiyimlar dizayni orqali yoshlar orasida hurmat, tenglik va jamiyatdagi axloqiy me'yorlar targ'ib qilinadi. Shu bilan birga, gender rollari va shaxsiy ifoda tarbiyasi ham mustahkamlanadi.

Xulosa

Hozirgi kun yoshlar modasida tarbiya masalalari jamiyat, axloqiy qadriyatlar va estetik tarbiya bilan chambarchas bog'liqdir. Libos orqali yoshlar shaxsiy uslubini shakllantiradi, madaniy identitetini mustahkamlaydi va axloqiy qadriyatlarni rivojlantiradi. Shu sababli, dizaynerlar va pedagoglar yoshlar modasini tarbiyaviy jarayonlarda samarali vosita sifatida qo'llashga alohida e'tibor qaratishlari zarur.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Karimov I.A. Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch. Toshkent, 2008.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Milliy tiklanishdan milliy yuksalish sari" konsepsiyasi bo'yicha nutqlari. Toshkent, 2020.
3. O'zbekiston Respublikasi Madaniyat vazirligi. Madaniyat va san'atni rivojlantirish konsepsiyasi. Toshkent, 2019.
4. Xaitova Z.P. Libos dizayni asoslari. Toshkent: K. Behzod NRI, 2021.
5. Rasulov B. O'zbek milliy liboslarining badiiy xususiyatlari. Toshkent: San'at, 2017.
6. To'ychiyeva M. Atlas va adras matolari: tarixi va zamonaviy yondashuvlari. Toshkent, 2020

7. UNESCO. Intangible Cultural Heritage: Textile Techniques of Central Asia. Paris, 2023.
8. Morgan L. The Art of Traditional Dress. London, 2012.
9. Rice D. Fashion and Cultural Identity. New York: Routledge, 2016.
10. O‘zbekiston Milliy kutubxonasi elektron bazasi. 2015–2024 yillar.